

روند تغییرات استانداردهای حسابداری و تاثیر آن بر کیفیت اطلاعات حسابداری

حمیدرضا وکیلی فرد* قدرت الله طالب نیا** هاشم نیکومرام*** علی اصغر طاهر آبادی****

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۰۱/۲۷ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۰۳/۲۸

چکیده

در این پژوهش تغییرات استانداردهای حسابداری ایران و اثر آن بر کیفیت اطلاعات حسابداری ۱۰۴ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بررسی شده است. معیارهای سنجش کیفیت اطلاعات شامل قدرت تبیین مدل ارزشیابی سهام، خطای پیش‌بینی سود، پراکندگی پیش‌بینی سود، پایداری سود و کیفیت سود بوده است. روند تغییرات استانداردها بررسی شد و بر اساس آن به منظور آزمون هرفرضیه، یک مدل رگرسیون چند متغیره مبتنی بر داده‌های سری زمانی شکل گرفت. نتایج نشان می‌دهد که تغییرات استانداردها با افزایش کیفیت سود همراه بوده است اما تاثیر مثبت آن بر سایر شاخص‌های کیفیت اطلاعات (قدرت تبیین مدل ارزشیابی سهام، خطای پیش‌بینی سود، پراکندگی پیش‌بینی سود و پایداری سود) تایید نگردید.

واژه‌های کلیدی: استانداردهای حسابداری، تغییرات استانداردها، کیفیت اطلاعات حسابداری.

* دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، نویسنده اصلی.
accountingma@srbiau.ac.ir

** دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران.

*** استاد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران.

**** دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، مسئول مکاتبات.

۱- مقدمه

اطلاعات مالی از منابع مختلفی قابل استخراج است اما بخش اصلی آن، صورت‌های مالی (یا گزارش مالی) واحدهای اقتصادی است که باید از کیفیت مطلوبی برخوردار باشد. از دیدگاه تدوین کنندگان استانداردهای حسابداری، صورت‌های مالی (یا به عبارت دیگر اطلاعات حسابداری) زمانی از کیفیت مطلوب برخوردار خواهند بود که بر اساس ضوابط معتبر یعنی استانداردهای حسابداری تهیه شده باشد. بنابراین با اعمال تغییرات و اصلاحات در استانداردهای ملی انتظار می‌رود که در کیفیت گزارش‌های مالی بهبود ایجاد شود.

مطابق قانون تشکیل و اساسنامه سازمان حسابرسی، وظیفه تدوین و تعیین اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی به این سازمان محول گردیده است. از ابتدای سال ۱۳۷۸ نخستین مجموعه‌ی رهنمودهای حسابداری ایران پس از تصویب، لازم الاجرا شده و سپس استانداردهای دیگری به این مجموعه اضافه گردیده است و در طول این مدت تغییرات و اصلاحات زیادی نیز در آن‌ها اعمال گردیده و برخی استانداردها به طور کلی جایگزین شده‌اند (سازمان حسابرسی، ۱۳۸۹: ۷).

به عقیده‌ی تورنتون^۱ (۲۰۰۲: ۳۲) کیفیت اطلاعات حسابداری و گزارشگری مالی، محصول مشترک حداقل چهار عامل اصلی است: استانداردهای حسابداری دارای کیفیت بالا، خلاقیت و نگرش‌های مدیریت، کیفیت حسابرسی و تجربه کمیته حسابرسی. از سوی دیگر، دستیابی به کیفیت بالاتر اطلاعات حسابداری را می‌توان از طریق تأثیر اطلاعات در تصمیمات ارزشیابی اوراق بهادر، پیش‌بینی‌های مالی و تصمیم‌های اعطای اعتماد و مانند این‌ها اندازه‌گیری کرد. در این دیدگاه فرض بر این است که سرمایه گذاران و تحلیل گران از اطلاعات حسابداری با کیفیت برای ارزیابی‌ها و تصمیم‌گیری‌های خود بیشتر استفاده می‌کنند. بنابراین یک روش برای سنجش کیفیت

1. Thornton

اطلاعات حسابداری این است که مشخص شود این اطلاعات چه تأثیری در متغیرهای بازار سرمایه می‌گذارد(کولبک^۱ و وارفیلد^۲، ۲۰۰۸: ۳، بارت^۳ و دیگران، ۲۰۰۵: ۲۳).

در این پژوهش پس از بررسی روند تغییرات و اصلاحاتی که از سال ۱۳۷۸ تا سال ۱۳۸۸ در استانداردها انجام شده است، در درجه اول به این مساله پرداخته می‌شود که آیا رابطه‌ای بین تغییرات استانداردهای ملی در سالهای مختلف با معیارهای رایج کیفیت اطلاعات حسابداری(قدرت تبیین مدل ارزشیابی سهام، پراکنده‌گی پیش‌بینی سود، خطای پیش‌بینی سود، پایداری سود و کیفیت سود) وجود دارد. سپس بررسی می‌شود که جهت این رابطه چگونه است، آیا تغییرات استانداردها به مرور زمان موجب بهبود شاخص‌های کیفیت اطلاعات شده است یا خیر. تعیین این رابطه می‌تواند در تعیین میزان موفقیت کمیته تدوین استانداردها در پیشبرد استانداردهای حسابداری، مفید و برای تدوین استانداردهای جدید راهگشا باشد.

۲- پیشینه‌ی پژوهش

در پژوهش انجام شده توسط چوا^۴ و همکاران (۲۰۱۲: ۲۲)، تاثیر الزام به رعایت استانداردهای بین المللی حسابداری بر کیفیت اطلاعات حسابداری در استرالیا بررسی شده است. تاثیر تجربه‌ی ۵ ساله به کارگیری این استانداردها از ۳ دیدگاه مطالعه شده است که عبارتند از: ۱- مدیریت سود - ۲- شناسایی به موقع زیان‌ها - ۳- مربوط بودن اطلاعات حسابداری. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که پس از به کار گیری استانداردهای بین المللی، اعمال مدیریت سود(دستکاری سود و به‌طور خاص هموارسازی سود) کاهش یافته است و شناسایی به موقع زیان‌ها و مربوط بودن اطلاعات صورت‌های مالی شرکت‌های مورد بررسی بهبود معناداری یافته است.

1. Kohlbeck
2. Warfield
3. Barth *et al*
4. Chua *et al*

ناندا و ویساکی^۱ (۲۰۱۱: ۲۸) رابطه‌ی بین اعتبار اجتماعی و کیفیت گزارشگری و افشاری اطلاعات مالی شرکت‌ها را در ۴۳ کشور مختلف مطالعه کردند. نتایج بررسی‌ها نشان داده است که بین اعتبار اجتماعی شرکت‌ها و معیارهای کیفیت اطلاعات اختباری حسابداری رابطه مثبت وجود دارد اما رابطه‌ای بین اعتبار اجتماعی و کیفیت گزارشگری الزامی تایید نگردید.

پژوهش دیگری توسط کالن^۲ و دیگران (۲۰۱۰: ۱۴۱) انجام شده است که در آن کیفیت اطلاعات و واکنش قیمت سهام به آن بررسی شده است. معیار مورد نظر برای کیفیت اطلاعات حسابداری، میزان آگاهی بخشی گزارشگری مالی درباره جریان‌های نقدی آینده، تعریف شده است. نتایج نشان داده است که کیفیت ضعیف اطلاعات حسابداری از لحاظ اقتصادی برای شرکت هزینه‌هایی به بار می‌آورد. به‌طوری که با تعديلات (اثرگذاری) دیرهنگام تر بر قیمت و هزینه سرمایه‌ی بالاتر همراه است.

ویژگی‌های کیفی ۱۹ استاندارد حسابداری عمومی (پر کاربرد) تدوین شده توسط FASB و ارتباط آن‌ها با کیفیت اطلاعات حسابداری توسط کولبک و وارفیلد (۲۰۱۰: ۶۰) بررسی شده است. این پژوهش برای دستیابی به درک بهتری درباره دیدگاه مبتنی بر اصول و دیدگاه مبتنی بر قواعد انجام شده است. نتایج بررسی ایشان نشانگر کاربرد هر دو رویکرد است و به موازات اجرای این استانداردها، مدیریت سود کاهش یافته و این نتایج با جهت گیری روزافزون FASB به سوی دیدگاه ترازنامه‌ای همراه است.

بارت و همکاران نیز (۲۰۰۵: ۴۳) پژوهشی درباره مقایسه‌ی کیفیت اطلاعات تهیه شده بر اساس استانداردهای بین‌المللی حسابداری با اطلاعات حسابداری تهیه شده بر اساس استانداردهای ملی برخی کشورها انجام دادند. در این پژوهش، شواهد نشان داده است که کیفیت سود و شناسایی به موقع زیان و مربوط بودن اطلاعات در واحدهای تجاری که استانداردهای بین‌المللی را اجرا می‌کنند، بیشتر است.

کولبک و وارفیلد (۲۰۰۸: ۲۲) به بررسی اثرات استانداردهای حسابداری بر پایداری

1. Nanda and Wysocki
2. Callen *et al*

سود، ضریب واکنش قیمت به سود، کیفیت اقلام تعهدی و مدل‌های ارزشیابی سود پرداختند. نتیجه‌ی پژوهش آن‌ها حاکی از این است که تدوین استانداردها نتوانسته است رابطه مثبتی بین سود و بازده برقرار کند و ضریب واکنش قیمت به سود بعد از اجرای استانداردهای حسابداری کاهش یافته است. اما در پژوهش آن‌ها تفاوت معنی داری بین پایداری سود قبل و بعد از اجرای استانداردها مشاهده نگردید.

تاثیر به کارگیری استانداردهای بین‌المللی برقدرت تبیین مدل ارزش یابی سهام توسط گودوین^۱ و دیگران(۵۸: ۲۰۰۷) بررسی شده است و نتایج نیز نشانگر این بوده است که تاثیر مثبت به کارگیری این استانداردها تایید نشده است. در پژوهشی دیگر اثرات استانداردهای مبتنی بر اصول برکیفیت اطلاعات حسابداری توسط کولبک و وارفیلد(۹: ۲۰۰۵) بررسی شده است. در این پژوهش تأثیر تدوین ۴ استاندارد حسابداری که نشانگر اتخاذ این رویکرد توسط هیأت تدوین استانداردهای حسابداری مالی امریکا بوده است، بر معیارهای ارزیابی کیفیت اطلاعات حسابداری بررسی شده است و نتایج این پژوهش حاکی از آن است که اجرای این استانداردها با اثرات مثبتی برکیفیت اطلاعات همراه بوده است.

در پژوهشی که بارتوف^۲ و همکارانش (۷۰: ۲۰۰۵) انجام دادند، با استفاده از داده‌های سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۴ مربوط بودن ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و سود حاصل از به کارگیری استانداردهای بین‌المللی، استانداردهای آلمان و آمریکا را برای ارزشیابی اوراق بهادر بررسی نمودند. در کل یافته‌های پژوهش حاکی از این بود که استانداردهای بین‌المللی حسابداری داده‌های مربوط تری را نسبت به استانداردهای حسابداری کشور آلمان و آمریکا فراهم می‌کند.

در ایران درباره‌ی این موضوع خاص پژوهش کاملاً مشابه انجام نشده است. از جمله پژوهش‌های مشابه داخلی می‌توان به موارد زیر اشاره نمود: در مقاله‌ای با عنوان "رابطه تدوین استانداردهای حسابداری با کیفیت اطلاعات حسابداری"(تفقی و

1. Goodwin *et al*
2. Bartov *et al*

ابراهیمی، ۱۳۸۸: ۴۹) پایداری سود، ضریب واکنش سود، کیفیت اقلام تعهدی و قدرت تبیین روش‌های ارزشیابی به عنوان شاخص کیفیت اطلاعات حسابداری قبل و بعد از تدوین اولیه استانداردهای حسابداری مقایسه شده است. نتیجه آزمون مدل‌ها در مجموع نشان داده است که اجرای استانداردها تنها با بهبود نسبی پایداری سود، همراه بوده است در حالی که در سایر شاخص‌ها، استانداردها نتوانسته اند اثر قابل ملاحظه‌ای داشته باشند.

در مقاله‌ای دیگر با عنوان "تأثیر به کار گیری استانداردهای حسابداری بر کیفیت گزارشگری مالی" (وکیلی فرد و علی اکبری، ۱۳۸۸: ۸۷) شاخص‌های کیفیت گزارشگری مالی (شامل شاخص کیفیت صورت‌های مالی و شاخص محافظه کاری)، قبل از تدوین استانداردهای حسابداری و بعداز آن مقایسه شده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که این شاخص‌ها بعداز تدوین استانداردهای حسابداری نسبت به دوره قبل از آن تفاوت معناداری نداشته اند.

۳- فرضیه‌های پژوهش

اصلاح (تعديل) و به طور کلی ایجاد تغییرات در استانداردهای حسابداری برای دستیابی به کیفیت بهتر در گزارشات حسابداری، اعمال می‌شوند. ازسوی دیگر از آنجا که در این پژوهش ۵ معیار برای اندازه‌گیری کیفیت اطلاعات حسابداری مورد نظر قرار گرفته است، بنابراین می‌توان این فرضیه‌ها را تدوین نمود:

- فرضیه ۱: با اعمال تغییرات در استانداردهای حسابداری، قدرت تبیین مدل ارزشیابی سهام افزایش یافته است.
- فرضیه ۲: با اعمال تغییرات در استانداردهای حسابداری، میزان خطای پیش‌بینی‌ها کاهش یافته است.
- فرضیه ۳: با اعمال تغییرات در استانداردهای حسابداری، میزان پراکندگی پیش‌بینی‌ها کاهش یافته است.

روند تغییرات استانداردهای حسابداری و تاثیر آن بر کیفیت ۱۲۹

- فرضیه^۴: با اعمال تغییرات در استانداردهای حسابداری، پایداری سود افزایش یافته است.

- فرضیه^۵: با اعمال تغییرات در استانداردهای حسابداری، کیفیت سود افزایش یافته است.

۴- روش گردآوری و تحلیل داده‌ها

دراین پژوهش برای استخراج داده‌ها، از گزارشات بورس اوراق بهادار و صورت‌های مالی شرکت‌ها، پایگاه اطلاع رسانی بورس و لوح فشرده منتشره توسط سازمان بورس اوراق بهادار و نرم افزار ره آوردنوین، استفاده شده است. از سوی دیگر برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، روش‌های رگرسیون مقطعی^۱ و سری زمانی^۲ استفاده می‌شود. ابتدا به منظور بررسی روند تدوین استانداردها و اصلاحات بعدی آن‌ها، بیانیه‌ها و نشریات منتشر شده توسط سازمان حسابرسی، مطالعه گردید. چون برای تشکیل مدل‌های آماری در مراحل بعدی لازم است، این اطلاعات در جدول شماره ۱ خلاصه شده است.

1. Cross-Sectional
2. Time-Series

روند تغییرات استانداردهای حسابداری و تاثیر آن بر کیفیت ۱۳۰

جدول ۱- لیست تغییرات استانداردها

ردیف	شماره نشریه	تاریخ شروع اجرا	استانداردهای اصلاح شده	تعداد استانداردهای اصلاح شده
۱	۱۶۰	۱۳۸۱/۱/۱	استاندارد ۱ تا ۲۲	۲۲
۲	هر کدام نشریه جدایگانه	۱۳۸۴/۱/۱	استاندارد ۴ و ۵ و ۱۸ و ۱۹	۴
۳	هر کدام نشریه جدایگانه	۱۳۸۶/۱/۱	استاندارد ۷ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۷	۴

* منبع: سازمان حسابرسی، ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۸

برای ذخیره سازی و طبقه بندی اولیه داده ها و نیز محاسبه متغیرهای تحقیق از نرم افزار Excel نسخه ۲۰۰۷ استفاده گردیده است. برای تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیات، از روش های آمار استنباطی شامل مدل سازی رگرسیون چند متغیره با ترکیب داده های سری های زمانی و مقطعی و آزمون فیشر برای سنجش معناداری مدل و آزمون t برای سنجش معناداری ضرایب رگرسیون (به کمک نرم افزار Eviews-7) استفاده گردیده است.

۵- روش پژوهش

این پژوهش، پژوهشی کاربردی محسوب می شود و با هدف ارزیابی باز خورد تغییرات استانداردها، صورت می گیرد. با توجه به این که بر اساس بررسی های به عمل آمده، اصلاحات و تغییرات استانداردها در سال های ۱۳۸۱، ۱۳۸۴ و ۱۳۸۶ انجام شده است (نتایج این بررسی ها در جدول شماره ۱ آمده است)، مدل رگرسیون آماری جهت آزمون فرضیه ها به شکل رابطه (۱) تشکیل داده شده است:

$$AQ_{k,t} = \alpha_0 + \alpha_1 TIME + \alpha_2 ST81 + \alpha_3 ST84 + \alpha_4 ST86 + \varepsilon_{k,t} \quad (1)$$

روند تغییرات استانداردهای حسابداری و تاثیر آن بر کیفیت.....۱۳۱

در رابطه ۱:

AQ_{k,t}: کیفیت اطلاعات حسابداری صنعت k در سال t است که با استفاده از ۵ معیار (بیان شده در قسمت متغیرهای پژوهش) محاسبه می‌گردد.

TIME: متغیر مستقل روند که برابر با سال مورد نظر منهای ۱۳۷۷ است. این متغیر بیانگر میزان وجود روند در تغییرات کیفیت اطلاعات حسابداری است.

ST براساس جدول شماره ۱ مشخص می‌گردد. مثلاً اگر سال مورد نظر سال ۸۱ یا پس از آن باشد، **ST81** برابر با ۱ و در غیر این صورت برابر صفر است.

a: ضرایب مدل رگرسیون را نشان می‌دهد و **E_{k,t}** مقدار خطای مدل است.

۱-۱-۵- تغییرهای پژوهش و روش اندازه‌گیری آن ها

۱-۱-۱- کیفیت اطلاعات حسابداری^۱: یک تعریف مفهومی و کلی از کیفیت حسابداری این است که اطلاعاتی که واقعیت‌های اقتصادی را بیشتر بیان کنند، از کیفیت بیشتری برخوردار هستند. این تعریف مفهومی بر پایه سودمندی و ارزش اطلاعات حسابداری است. همان‌طور که در پیشینه و مبانی نظری گفته شد، پژوهش‌های زیادی بدین روش، کیفیت اطلاعات حسابداری را اندازه‌گیری و ارزیابی نموده اند با این وجود در پژوهش‌های مختلف از معیارهای گوناگونی استفاده شده است. در اینجا رایج ترین این معیارها که در پژوهش از آن‌ها استفاده می‌شود، تشریح می‌گردد:

۱-۱-۲- قدرت تبیین مدل ارزشیابی سهام^۲: در اینجا از یک مدل رگرسیون ترکیبی برای سنجش قدرت توضیح دهنده‌گی متغیرهای حسابداری برای ارزشیابی سهام استفاده می‌شود (کولبک و وارفیلد، ۲۰۰۸: ۲۱). این از مدل‌هایی است که مربوط

1. Accounting Information Quality
2. Value Relevance

۱۳۹۳.....پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، سال ششم، شماره بیست و دوم، بهار

بودن اطلاعات ترازنامه‌ای و سودوزیانی را می‌سنجند و معادله رگرسیونی آن به شرح زیر در رابطه(۲) آمده است:

$$PRC_{it} = a_0 + a_1 BVPS_{it} + a_2 EPS_{it} + a_3 LOSS_{it} \quad (2)$$

در رابطه‌ی ۲:

PRC_{it}: ارزش بازار هر سهم شرکت i ۴ ماه پس از پایان سال t

BVPS_{it}: ارزش دفتری هر سهم عادی شرکت i در پایان سال t

EPS_{it}: سود هر سهم عادی شرکت i در سال t

LOSS_{it}: یک متغیر صفر و یک است، اگر **BVP** یا **EPS** یا **BVPS** منفی باشد، این متغیر برابریک و در غیر این صورت برابر با صفر خواهد بود.

هرچه ضریب تعیین این مدل بالاتر باشد، کیفیت حسابداری بیشتر است.

۵-۳-۳- میزان خطای پیش‌بینی‌ها^۱: در این معیار لگاریتم نسبت قدر مطلق خطای پیش‌بینی سود به ارزش سهام به عنوان شاخصی برای ارزیابی کیفیت اطلاعات(ارانی^۲ و کامارانو^۳: ۶۳؛ ۲۰۰۳) است و از رابطه(۳) محاسبه می‌گردد:

$$LNERROR_{it} = \log[| EPS_{it} - FORCAST_{it} | / PRC_{it}] \quad (3)$$

در رابطه ۳:

LNERROR: لگاریتم طبیعی خطای پیش‌بینی سود شرکت i در سال t است.

EPS: سود هر سهم عادی شرکت i در سال t

FORCAST: پیش‌بینی سود هر سهم شرکت i در سال t

PRC: قیمت هر سهم شرکت i در پایان سال t است.

۵-۴- میزان پراکندگی پیش‌بینی‌ها^۴: در این معیار لگاریتم پراکندگی پیش‌بینی‌ها از

1. Earnings Forecast Error

2. Irani

3. Karamanou

4. Earnings Forecast Dispersion

روند تغییرات استانداردهای حسابداری و تاثیر آن بر کیفیت ۱۳۳

طریق لگاریتم نسبت انحراف معیار سود هر سهم پیش‌بینی شده به قیمت هر سهم(همان منبع) با استفاده از رابطه(۴) محاسبه می‌گردد:

$$LNDISP_{i,t} = \log[SD - FORCAST_{i,t} / PRC_{i,t}] \quad (4)$$

در رابطه(۴):

$LNDISP$: لگاریتم طبیعی پراکندگی پیش‌بینی سود شرکت i در سال t است.

$SD_FORCAST$: انحراف معیار سود هر سهم پیش‌بینی شدهی شرکت i در سال t و

PRC : قیمت هر سهم شرکت i در پایان سال t است.

۵-۱-۵- پایداری یا ثبات سود^۱: در این معیار ارتباط بین سود هر دوره با دوره قبل در یک مدل رگرسیون که در رابطه(۵) آمده است، سنجیده می‌شود و ضریب سود دوره قبل معیار اندازه‌گیری پایداری سود است(دیچو^۲ و دیچا^۳: ۲۰۰۲: ۴۸):

$$EARN_{i,t} = a_1 + a_2 EARN_{i,t-1} + \varepsilon_{i,t} \quad (5)$$

در رابطه(۵):

سود قبل از اقلام غیر مترقبه شرکت i در سال t : $EARN(i,t)$

سود قبل از اقلام غیر مترقبه شرکت i در سال قبل($t-1$) و

ضریب a_2 معیار سنجش پایداری سود در این مدل است.

۵-۱-۶- کیفیت سود^۴: در این جا کیفیت سود بر اساس مدل تعدیل شده دیچو و دیچا(۲۰۰۲: ۵۰) اندازه‌گیری می‌شود که در قالب رابطه(۶) نشان داده شده است:

$$\Delta WCi,t = \alpha_0 + \alpha_1 CFO_{i,t+1} + \alpha_2 CFO_{i,t} + \alpha_3 CFO_{i,t-1} + \alpha_4 \Delta SALES_{i,t} + \alpha_5 PPE_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (6)$$

در رابطه(۶):

تغییر سرمایه در گردش شرکت i در سال t : $\Delta WCi,t$

1. Earnings Persistence
2. Dichev
3. Dechow
4. Earnings Quality

۱۳۴پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، سال ششم، شماره بیست و دوم، بهار ۱۳۹۳

$CFO_{i,t+1}$: جریان نقدی عملیاتی شرکت i در سال $t+1$

$CFO_{i,t}$: جریان نقدی عملیاتی شرکت i در سال t

$CFO_{i,t+1}$: جریان نقدی عملیاتی شرکت i در سال $t+1$

$\Delta SALES_{i,t}$: فروش خالص شرکت i در سال t

$PPE_{i,t}$: خالص اموال ماشین آلات و تجهیزات شرکت i در سال t

می‌شود. هر چه این مقدار خطای مدل بیشتر باشد، کیفیت سود حسابداری و به عبارت دیگر کیفیت اطلاعات پایین تر است.

۲-۵- جامعه آماری و نمونه‌گیری

از آن جا که شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بخش عمده‌ای از رعایت کنندگان استانداردهای حسابداری هستند و از سال ۱۳۷۸ رعایت رهنمودها و استانداردهای حسابداری الزامی شده است و از سوی دیگر در زمان انجام پژوهش داده‌های مالی شرکت‌ها تا سال ۱۳۸۸ در دسترس بوده است، بنابراین جامعه آماری پژوهش شرکت‌هایی هستند که از سال ۱۳۷۸ تا سال ۱۳۸۸ در عضویت بورس اوراق بهادار تهران بوده‌اند.

با توجه به قلمرو زمانی مورد نظر (دوره زمانی ۱۱ ساله) در پژوهش و از آنجا که بررسی همه عناصر جامعه با توجه به محدودیت دسترسی به اطلاعات امکان‌پذیر نیست، شرکت‌هایی مورد بررسی قرار می‌گیرند که: نام آن‌ها تا پایان سال ۱۳۷۷ در فهرست شرکت‌هایی پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران درج شده باشد، سال مالی آن‌ها منتهی به پایان اسفند ماه باشد و طی سالهای ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۸ وقفه‌ی غیر عادی در معاملات بورس (توقف معاملات بیش از ۶ ماه) نداشته باشد. در نهایت تعداد ۱۰۴ شرکت در صنایع مختلف حائز شرایط مذکور بوده‌اند که بر حسب صنایع مختلف تفکیک شده‌اند (به شرح جدول شماره ۲) و داده‌های آن‌ها تجزیه و تحلیل می‌گردد.

روند تغییرات استانداردهای حسابداری و تاثیر آن بر کیفیت ۱۳۵

جدول ۲- صنایع مورد بررسی و تعداد شرکت‌ها در هر صنعت

ردیف	صنعت	تعداد شرکت‌ها
۱	صنعت: ماشین آلات و تجهیزات	۱۲
۲	صنعت: غذایی بجز قند و شکر	۹
۳	صنعت: خودرو و قطعات	۱۵
۴	صنعت: دارو	۱۵
۵	صنعت: شیمیابی	۱۱
۶	صنعت: معدن، کانی‌ها و سیمان	۱۴
۷	سایر صنایع	۲۸
	جمع	۱۰۴

* منبع: یافته‌های پژوهشگر

۶- تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها

همان‌طور که گفته شد، در این پژوهش کیفیت اطلاعات(AQ) بر اساس پنج معیار اندازه‌گیری شده است و ۵ فرضیه تدوین شده است. بر اساس داده‌های جمع آوری شده و مدل تشکیل شده، این فرضیه‌ها بشرح زیر آزمون می‌شوند. (لازم به ذکر است که در این فرضیه‌ها آزمون برقراری پیش فرض‌های رگرسیونی شامل صفر بودن میانگین جملات خطأ، ثابت بودن واریانس، نبود خود همبستگی و نرمال بودن توزیع جملات خطأ انجام شده و تایید گردیده است). برای رعایت اختصار تنها نتایج آزمون فرضیه‌ها بیان می‌گردد.

۱-۶ آزمون فرضیه ۱: با اعمال تغییرات در استانداردهای حسابداری، قدرت تبیین مدل ارزشیابی افزایش یافته است. برای آزمون این فرضیه ابتدا در دوره زمانی ۱۱ ساله برای هر سال معیار قدرت تبیین مدل ارزشیابی(AQPRC) اندازه‌گیری شده و سپس به عنوان متغیر وابسته در مدل رگرسیون آزمون فرضیه قرار داده شده است. برای

۱۳۶.....پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، سال ششم، شماره بیست و دوم، بهار ۱۳۹۳

آزمون فرضیه، تجزیه و تحلیل مدل رگرسیون در نرم افزار E-views انجام شده و خروجی مدل به صورت خلاصه شده در جدول شماره‌ی ۳ آمده است.

جدول ۳- آزمون فرضیه ۱

AQPRC $t = a_0 + a_1 \text{TIME} + a_2 \text{ST81} + a_3 \text{ST84} + a_4 \text{ST86} + \epsilon_t$				
متغیر	ضریب	خطای استاندارد	t -آماره‌ی	سطح معنی داری
C	-1.12E-16	0.075475	-52.1E-15
TIME	86.6E-17	0.025638	68.2E-15
ST81	-97.2E-16	0.109774	-71.2E-15
ST84	-14.2E-16	0.124195	-72.1E-15
ST86	-0.5.9E-17	0.128573	-0.4.7E-16
F آماره‌ی ۹۲.۷E-۱۴		آماره‌ی دورین-واتسون ۱/۹۱۲۶۹۶		
سطح معنی داری (F)		1.0000		

* منبع: یافته‌های پژوهشگر

نتایج تحلیل این مدل حاکی از آن است که چون سطح معنی داری مدل (sig) بیش از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر پذیرفته می‌شود. به عبارت دیگر رابطه بین تغییرات در استانداردهای حسابداری و توان تبیین مدل ارزشیابی تایید نمی‌شود. بر این اساس نمی‌توان گفت که با تغییرات در استانداردهای حسابداری، قدرت تبیین مدل ارزشیابی افزایش یافته است.

۲-۶- آزمون فرضیه ۲: با اعمال تغییرات در استانداردهای حسابداری، خطای پیش‌بینی سود کاهش یافته است. برای آزمون این فرضیه نیز ابتدا در دوره زمانی ۱۱ ساله برای هر سال و برای هر شرکت جداگانه معیار خطای پیش‌بینی سود (*LNERROR*) اندازه‌گیری شده و سپس به عنوان متغیر وابسته (*AQ*) در مدل رگرسیون آزمون فرضیه

روند تغییرات استانداردهای حسابداری و تاثیر آن بر کیفیت ۱۳۷

قرار داده شده است. پس از تشکیل مدل رگرسیونی در نرم افزار E-views خلاصه اطلاعات خروجی مدل در جدول شماره‌ی ۴ نشان داده شده است.

جدول ۴- آزمون فرضیه ۲

LNERROR k, t = a0 + a1 TIME + a2 ST81 + a3 ST84 + a4 ST86 + εk,t				
متغیر	ضریب	خطای استاندارد	t-آماره‌ی	سطح معنی داری
C	-۰.۱۱۶۶۰۳	۰.۱۴۷۷۷۰	-۲۱/۰۹۰۹۵
TIME	-۰.۳۳۶۹۱۱	۰.۰۶۰۰۷۹	-۵/۶۰۷۷۵۳
ST81	۱.۱۶۸۲۴۹	۰.۲۱۸۲۸۰	۵/۳۵۲۰۶۵
ST84	۰.۶۱۸۱۱۹	۰.۰۲۰۶۴۹۲	۲/۹۹۳۴۴۲۲	۰.۰۰۲۸
ST86	۰.۴۷۹۹۵۳	۰.۰۲۰۷۶۸۱	۲/۳۱۱۰۱۳	۰.۰۲۱۰
F-آماره‌ی ۱۴۰۰۰۵۱		۱۰.۷۰۸۸۴۹		
(P)۰.۰۰۰۰		آماره‌ی دوربین-واتسون		

* منبع: یافته‌های پژوهشگر

سطح معنی داری مدل(sig) بسیار کوچک و کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین رابطه بین تغییرات استانداردهای حسابداری و خطای پیش‌بینی سود تایید می‌شود. با این وجود و با توجه به مثبت و معنادار بودن ضرایب مدل نمی‌توان گفت که با تغییرات در استانداردهای حسابداری، خطای پیش‌بینی سود کاهش یافته است.

۶-۳- آزمون فرضیه ۳: با اعمال تغییرات در استانداردهای حسابداری، پراکندگی پیش‌بینی سود کاهش یافته است. برای آزمون این فرضیه نیز ابتدا در دوره زمانی ۱۱ ساله برای هر سال و برای هر شرکت جداگانه معیار پراکندگی پیش‌بینی سود(LNDISP) محاسبه شده و سپس به عنوان متغیر وابسته(AQ) در مدل رگرسیون آزمون فرضیه قرار داده شده است. برای آزمون این فرضیه، خروجی مدل در جدول شماره‌ی ۵ آورده شده است.

جدول ۵- آزمون فرضیه ۳

LNDISP k, t = a0 + a1 TIME + a2 ST81 + a3 ST84 + a4 ST86 + εk,t				
متغیر	ضریب	خطای استاندارد	t-آماره‌ی	سطح معنی داری
C	۰.۰۵۳۲۶۴	۰.۰۰۸۴۰۰	۶.۳۴۰۷۷۴	***
TIME	-۰.۰۰۶۸۳۷	۰.۰۰۳۳۸۳	-۲.۰۲۱۰۹۰	۰.۰۴۳۵
ST81	۰.۰۳۳۱۵۵	۰.۰۱۲۲۵۲	۲.۶۸۴۱۵۶	۰.۰۰۷۴
ST84	۰.۰۸۴۷۸۱	۰.۰۱۱۰۵۴	۳.۲۷۹۲۹۶	۰.۰۱۳۷
ST86	۰.۰۶۰۳۱۶	۰.۰۱۱۰۵۴	۲.۰۸۹۲۸۵۲	۰.۰۰۹۵
F- آماره‌ی ۶/۲۷۴۳۴۳				
(P) سطح معنی داری		آماره‌ی دورین - واتسون ۱/۸۲۵۶۴۲		
۰/۰۰۰۰۵۴				

* منبع: یافته‌های پژوهشگر

همان‌طور که از اطلاعات خروجی مدل پیداست، سطح معنی داری مدل بسیار کوچک و کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین رابطه بین تغییرات استانداردهای حسابداری و پراکندگی پیش‌بینی سود تایید می‌شود. با این وجود و با توجه به مثبت و معنادار بودن ضرایب مدل نمی‌توان گفت که با تغییرات در استانداردهای حسابداری، پراکندگی پیش‌بینی سود کاهش یافته است.

۴-۶- آزمون فرضیه ۴: با اعمال تغییرات در استانداردهای حسابداری، پایداری سود کاهش یافته است. برای آزمون این فرضیه نیز ابتدا در دوره زمانی ۱۱ ساله برای هر سال جداگانه مدل‌های رگرسیون برآذش شده و براساس آن‌ها ضریب پایداری سود (AQEARN) استخراج شده و به عنوان متغیر وابسته در مدل رگرسیون آزمون فرضیه قرار داده شده است. برای آزمون این فرضیه، خروجی مدل در جدول شماره‌ی ۶ آمده است.

روند تغییرات استانداردهای حسابداری و تاثیر آن بر کیفیت ۱۳۹

جدول ۶- آزمون فرضیه ۴

AQEARN $t = a_0 + a_1 \text{TIME} + a_2 \text{ST81} + a_3 \text{ST84} + a_4 \text{ST86} + \varepsilon_{k,t}$				
متغیر	ضریب	خطای استاندارد	t -آماره‌ی	سطح معنی داری
C	-۳۹.۲E-۱۶	۰.۹۴۷۹۵	-۵۲.۲E-۱۵
TIME	۶۲.۵E-۱۷	۰.۰۳۸۱۷۳	۴۷.۱E-۱۵
ST81	-۱۰.۱E-۱۶	۰.۱۳۰۳۸۷	-۴۲.۸E-۱۶
ST84	-۰۴.۴E-۱۷	۰.۱۳۹۳۹۰	-۹۰.۲E-۱۶
ST86	-۸۵.۱E-۱۶	۰.۱۳۰۳۸۷	-۴۲.۱E-۱۵
F- آماره‌ی ۷۷.۵E-۱۴		آماره‌ی دوربین- واتسون ۱۸۴۰۴۸۹		
(P) سطح معنی داری ۱.۰۰۰۰۰				

* منبع: یافته‌های پژوهشگر

در این مدل سطح معنی داری بیشتر از ۰.۰۵ است، بنابراین رابطه بین تغییرات استانداردهای حسابداری و پراکندگی پیش‌بینی سود تایید نمی‌شود. بنابراین نمی‌توان گفت که با تغییرات در استانداردهای حسابداری، پایداری سود افزایش یافته است.

۵-۶- آزمون فرضیه ۵: با اعمال تغییرات در استانداردهای حسابداری، کیفیت سود افزایش یافته است. چون مدل کیفیت سود مورد استفاده، با یستی به تفکیک صنعت تحلیل شود، برای آزمون این فرضیه ابتدا به طور جداگانه برای هر صنعت و در هرسال در دوره زمانی ۱۱ ساله، کیفیت سود یا ضریب خطای مدل (SE) با برآش مدل رگرسیون، اندازه‌گیری شده است. سپس این مقادیر به عنوان متغیر وابسته (AQ) در مدل رگرسیون آزمون فرضیه قرار داده شده است. در این جا نیز آزمون وجود رابطه و بررسی ضرایب متغیرها بر اساس اطلاعات خروجی حاصل از تحلیل مدل رگرسیون که در جدول شماره‌ی ۷ آمده است، انجام می‌گردد.

جدول ۷- آزمون فرضیه ۵

SE k, t = a0 + a1 TIME +a2 ST81 + a3 ST84 + a4 ST86 + εk,t				
متغیر	ضریب	خطای استاندارد	t-آماره‌ی	سطح معنی داری
C	-۸.۳۴۲۸۹۴	۶.۲۰۱۵۷۴	-۲.۷۰۱۰۸۱	۰.۰۹۳۲
TIME	۲.۱۹۴۰۸۱	۸۱.۸۱۱۷۲	۲.۳۹۰۹۶۳	۰.۰۱۹۴
ST81	-۸.۵۳۴۹۰۰	۲.۲۹۶۴۰۱	-۴.۸۰۴۶۵۱	۰.۰۰۵۳
ST84	-۴۲.۴۹۰۶۶	۹.۲۷۷۲۵۷	-۲.۱۷۶۹۷۰	۰.۰۲۰۰
ST86	-۵.۲۹۷۸۹۶	۹.۲۷۷۲۵۷	-۳.۰۷۴۴۳۸	۰.۰۱۶۲
F-۶.۹۰۶۷۰۱ آماره‌ی				
(P) سطح معنی داری		آماره‌ی دورین-واتسون ۱.۷۸۶۶۰۸		
۰.۰۰۰۰۹۲				

* منبع: یافته‌های پژوهشگر

در جدول شماره‌ی ۷ سطح معنی داری مدل(sig) کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین رابطه بین تغییرات استانداردهای حسابداری و کیفیت سود تایید می‌شود. براین اساس و با توجه به منفی معنادار بودن ضرایب مدل می‌توان گفت که با تغییرات در استانداردهای حسابداری، خطای مدل کاهش یافته و درنتیجه کیفیت سود افزایش یافته است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها در جدول شماره‌ی ۸ خلاصه شده است.

روند تغییرات استانداردهای حسابداری و تاثیر آن بر کیفیت ۱۴۱

جدول ۸- خلاصه نتایج آزمون فرضیه‌ها

فرضیه	متغیر وابسته	$F_{آماره\ی}$	سطح معنی داری (P)	علامت ضرایب	نتیجه آزمون
۱	قدرت تبیین مدل ارزشیابی	۹۲.۷E-۱۴	۱.۰۰۰۰	-	عدم تایید
۲	خطای پیش‌بینی‌ها	۱۴/۰۰۵۱	۰.۰۰۰۰	+	عدم تایید
۳	پراکندگی پیش‌بینی‌ها	۶/۲۷۴۳۴۳	۰.۰۰۰۰۵۴	+	عدم تایید
۴	پایداری سود	۷۷.۵E-۱۴	۱.۰۰۰۰	-	عدم تایید
۵	کیفیت سود	۶/۹۰۶۷۰۱	۰.۰۰۰۰۹۲	-	تایید فرضیه

* منبع: یافته‌های پژوهشگر

۷- نتیجه‌گیری

در فرضیه‌ی اول، رابطه بین تغییرات استانداردها و قدرت تبیین مدل ارزشیابی تایید نگردید. بنابراین نمی‌توان گفت که قدرت تبیین مدل ارزشیابی افزایش یافته است. نتایج تحلیل سایر فرضیه‌ها حاکی از آن است که خطای پیش‌بینی سود و پراکندگی پیش‌بینی سود به موازات تغییرات استانداردها افزایش یافته است و بین تغییرات استانداردها و پایداری سود رابطه معناداری وجود نداشته است. بنابراین در مجموع فرض محقق برای فرضیه‌های اول، دوم، سوم و چهارم تایید نگردید، یعنی بر حسب چهار شاخص اول، تغییرات استانداردها موجب افزایش کیفیت اطلاعات حسابداری نشده است. ولی فرضیه پنجم تایید شد یعنی این تغییرات با افزایش کیفیت سود همراه بوده است. با این وجود، در مجموع درباره تاثیر تغییرات استانداردها بر کیفیت اطلاعات حسابداری نمی‌توان یک اظهار نظر قطعی کرد.

نتایج مربوط به آزمون مدل ارزشیابی سهام به‌طور کلی حاکی از عدم معناداری مدل

۱۴۲ پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، سال ششم، شماره بیست و دوم، بهار ۱۳۹۳

و عدم تایید فرضیه بود این نتیجه را می‌توان به دلیل رویکرد ترازنامه‌ای استانداردها دانست. که تناسب کمتری با اطلاعات مورد نیاز استفاده کنندگان دارد. این نتایج پژوهش با نتایج پژوهش کولبک و وارفیلد(۲۰۰۸: ۳۱) که به بررسی اثر استانداردهای حسابداری بر قدرت تبیین مدل ارزشیابی پرداختند، سازگار است چون در این پژوهش نیز علت کاهش در قدرت تبیین مدل بعد از اجرای استانداردهای بین‌المللی را تمرکز بر رویکرد ترازنامه‌ای در تبیین استاندارد اعلام کرده‌اند.

از آن جا که تغییرات استانداردهای حسابداری ایران در جهت نزدیک شدن به استانداردهای حسابداری بین‌المللی بوده است، یکی از تفاسیری که از نتایج پژوهش می‌توان داشت این است که شاید نزدیک شدن به استانداردهای بین‌المللی یا شیوه اعمال تغییرات مناسب نباشد. البته باید توجه داشت که در این جا کیفیت اطلاعات بیشتر از رویکرد متغیرهای بازار سرمایه مدنظر بوده و نیز برخی از معیارهای کیفیت اطلاعات مطالعه شده است، بنابراین نمی‌توان با قطعیت اظهار نظر کرد.

نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های پژوهش گودوین و دیگران(۲۰۰۷: ۵۸) نیز همخوانی دارد. در پژوهش یاد شده بررسی تاثیر به کارگیری استانداردهای بین‌المللی بر قدرت تبیین مدل ارزش یابی سهام توسط سودوارزش دفتری سرمایه، انجام شده و نتایج نیز نشانگر این بوده است که تاثیر مثبت به کارگیری این استانداردها تایید شده است. اما یافته‌های این پژوهش با پژوهش چوا و همکاران(۲۰۱۲: ۳۴) که حاکی از تاثیرات مثبت الزام به رعایت استانداردهای بین‌المللی حسابداری بر کیفیت اطلاعات حسابداری بوده است هماهنگی ندارد. همچنین با نتایج پژوهش کولبک و وارفیلد(۶۹: ۲۰۱۰) که بیانگر تاثیر مثبت به کارگیری استاندارد حسابداری تدوین شده توسط FASB بر مدیریت سود بوده است، مطابقت ندارد.

با توجه به این که نتایج پژوهش به‌طور کلی حاکی از تایید نشدن تاثیر تغییرات استانداردهای حسابداری بر بیشتر شاخص‌های کیفیت اطلاعات حسابداری بوده است، پیشنهاد می‌گردد در تدوین استانداردهای ملی به تاثیر گذاری آن بر معیارهای کیفیت

روند تغییرات استانداردهای حسابداری و تاثیر آن بر کیفیت ۱۴۳

اطلاعات (از دیدگاه سرمایه‌گذاران) توجه شود. ضمن این که این مطالعات در ابتدای راه قرار دارند و لازم است بررسی‌های گسترده تری انجام شود چون ممکن است روابط غیر خطی بین متغیرها وجود داشته باشد یا استفاده از معیارهای دیگر به نتایج متفاوتی منجر شود. علاوه بر این اولویت بندی و شناسایی یک معیار کمی مناسب یا ترکیبی برای سنجش کیفیت اطلاعات، خود مسئله‌ای است که نیازمند پژوهش‌های بیشتری است.

منابع

- بستانیان، جواد، (۱۳۸۵)، "نظری چند سویه به استانداردهای حسابداری"، مجله حسابرس، شماره ۳۳، ص ص ۶۶-۶۲.
- ثقفی، علی و ابراهیم ابراهیمی، (۱۳۸۸)، "رابطه تدوین استانداردهای حسابداری با کیفیت اطلاعات حسابداری"، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، شماره ۵۷، پاییز ۸۸، ص ص ۵۰-۳۳.
- سازمان حسابرسی، (۱۳۸۹ تا ۱۳۷۸)، "رهنمودها و استانداردهای حسابداری"، تهران، انتشارات سازمان حسابرسی، ص ص ۱۴-۳.
- وکیلی فرد، حمیدرضا و مونا علی اکبری، (۱۳۸۸)، "تأثیر به کارگیری استانداردهای حسابداری بر کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، مجله حسابداری مدیریت، سال دوم، شماره سوم، ص ص ۸۷-۷۷.
- Barth, M, W, Landsman and M, Lang,(2005), "International Accounting Standards and Accounting Quality", Stanford University Research Paper, March, PP. 19-46
- Bartov , E ; Goldberg, S. R ; and Myungsun, K .,(2005),"Comparative Value Relevance Among German, U. S. A and International Accounting Standards: A German Stock Market Perspective" , Journal of Accounting, Auditing , and Finance Vol. 20,PP. 56-79
- Callen , Jeffrey L, Mozaffar Khan, Hai Lu,(2010), "Accounting Quality, Stock Price Delay and Future Stock Returns", University of Toronto , Bostonarea Research Conference Bolton, 15,PP. 118-147
- Chua, Elaine Chee Seng Cheong, and Graeme Gould,(2012), "The Impact of Mandatory IFRS Adoption on Accounting Quality: Evidence from Australia", Journal of International Accounting Research, online <<http://dx.doi.org/>> [5/4/2012]
- Dichev, Ilia D. , and Vicki W. Tang,(2007),"Matching and The Changing Properties of Accounting Earnings over the Last 40 Years", Working Paper online <<http://papers.ssrn.com/>>, [3/2/2011]
- Dechow, P. and I. Dichev. (2002) , "The Quality of Accruals and Earnings: the Role of Accrual Estimation Errors". The Accounting Review. 77, PP. 35-59

روند تغییرات استانداردهای حسابداری و تاثیر آن بر کیفیت ۱۴۵

Goodwin, John, Kamran Ahmed and Richard Heaney,(2007), "The Effects of International Financial Reporting Standards on the Accounts and Accounting Quality of Australian Firms", Journal of International Accounting, Auditing and Taxation, 15,PP. 42-60

Irani, A. and I. Karamanou. (2003). "Regulation Fair Disclosure, Analyst Following, and Analyst Forecast Dispersion", Accounting Horizons , 17(March). PP. 53-71

Kohlbeck, M and T Warfield,(2005), "The Effects of Principles-Based Accounting Standards on Accounting Quality", University of Wisconsin Journal ,24,PP. 8-21

Kohlbeck, M. and Warfield, Terry,(2010), "Accounting Standard Attributes and Accounting Quality: Discussion and Analysis", Research in Accounting Regulation, 22, PP. 59-70

Kohlbeck, M and Warfield, Terry,(2008), "The Effects of Accounting Standard Setting on Accounting Quality", Online <<http://ssrn.com/>> [7/1/2010]

Nanda, Dhananjay, Wysocki, Peter,(2011), "The Relation between Trust and Accounting Quality", University of Miami, Online <www.nber.org/public> [2/1/2012]

Thornton, Daniel, B. (2002), "Financial Reporting Quality: Implications of Accounting Research", Journal of Banking, Trade and Commerce, May29, PP. 21-33.